

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік	20 кор.
на пів року	10 кор.
на чверть року	5 кор.
на місяць	1-70 кор.

За границею:

на цілий рік	16 рублів або 36 франків
на пів року	8 рублів або 18 франків
Поодинокі	число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. і. п. Домбровського (Хорунжого). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 с. від стрічки.

Куди йдуть гроші?

Не маємо докладних даних під рукою, але о скільки знаємо, наші бурси в Перемишлі, Тернополі, Станиславові, Чернівцях, Львові, в Бродах, Коломиї, Стрию, Самборі, Ярославі, Новім Санчі і др. (не вчисляючи Сокаля, Бучача і Золочева), можемо прийняти в приближенню, що они дають пересічно 10 ученикам цілковите, а 25 ученикам часткове удержанє. Виходить, що рускі бурси удержують рік-річно звиш 100 учеників цілковито і звиш 250 учеників частково. Числячи по 300 К за удержанє одного ученика, одержимо суму 30.000 К, які руска суспільність видає на цілковите удержанє 100 бурсаків; других 30.000 К — можемо прийняти безпечно — видає на часткове удержанє 250 бурсаків, не вчисляючи в те ріжних поменших запомог.

Наші бурси не мають жадних богатих легатів, ані фондаций, а часто навіть жадного маєтку. Повстали з жертволюбности загалу і тою жертволюбностию удержують ся, ба поволи «поростають в пір»: будують власні дома, закуповують солідний інвентар, розширюють і уряджують догідніші своі інтернати. І можемо бути гордими на сі висліди жертволюбности нашої суспільности. Се доказ нашої житейської сили, се надія на нашу будучність!

Миське населенє, яке у нас становлять переважно Поляки і жида, ся *turbis urbana*, має улекшенє становиско під зглядом образования дітий. Навіть убогі родичі можуть посилати своїх дітий до середних і висших шкіл без великого кошту. І з сеї нагоди користають они запопадливо і витворюють величезну масу інтелігенції. Процент жидів росте з кожним роком, а на Буковині можна вже говорити про жидівський залив в наукових заведенях.

Наш руский нарід, поселений переважно по селах, як *plebs rustica*, має утруднену можливість образования своєї молодіжи. Навіть засобнійшим родичам з інтелігенції тяжко дуже посилати до міста дітий до школи, а тим більше нашому селянинові. Тому бурси є єдиним способом виходу. Они є одною з найважнійших підвалин нашого народного відродження. Се повинні пізнати і переняти ся тим всі члени нашої суспільности, почавши від тих «тихих а ревних», аж до тих голосних патріотів, які думають, що патріотична робота полягає на крику, сварці та шумних маніфестах.

Туда звернена праця не повинна уставляти і туда повинна найрадше звертати ся наша жертволюбність. Однак не можемо поминути мовчком загальної скарги, яку чути у нас, що з бурсаків виходить відтак хиткий та індеферентний матеріал. Бурсак привикає вважати добродійство суспільности, як щось єму належне, і опісля, хотия осягне і знатне становиско в житю, не почувает ся до обовязку звороту суспільности вилуженого на него гроша. Що більше, такий бурсак привикає вже змалку «до дурнички» і старає ся відтак через ціле

житє «легким коштом» іти через світ, дбаючи єгоїстично лише про свою власну користь. З бунших бурсаків рекрутують ся відтак ті «безплатні пренумератори часописів», ті меценати, що ніколи не куплять рускої книжки, ані не дадуть сотика на народну ціль...

Очевидно не можна такого твердження ставити без численних виїмків, але часто буває, що такі єгоїстичні прикмети переходять з віття на сина.

Тому треба би в бурсаках вироблювати се переконанє, що они не дістають даремщину, але затыгають довг у суспільности, який відтак будуть обовязані сплатити. Нехай би з тих 60.000 К, які она ложить річно на бурси, вернула ся від бунших бурсаків лише третина, то прибуло би 20.000 К річно на образование молодшого покоління. Кожний бурсак, вступаючи до інтернату, повинен би знати, що в віці зглядної зрілости (в 14. чи 15. році) єму прийде ся підписати торжественну формулку, якою під честию зобовязе ся, що коли прийде до становиска, він сплатить цілий сей довг, який в своїй молодости затыгнув від жертволюбної суспільности. Такої декларації з докладним поданєм вилуженої на удержанє квоти грошевої, повинні всі бурси домагати ся від кожного бурсака і переховувати єї старанно, щоби в данім разі пригадати ся довжникови.

Таке жаданє було би зовсім оправданє і справедливе, тим більше, що оно піднесене в інтересі грядучих, спосібних і жадних науки поколінь. Заряди всіх бурс повинні порозуміти ся, і поступати в тім згляді одноцільно і з цілою серіозностию. І ми не сумніваємо ся, що сплата ішла би правильно, а довг честі обовязував би сильнійше, чим безпечна гіпотека. Тому підносимо сю думку прилюдно, щоби в той самий спосіб, як має утворити ся заповомовий, науковий фонд для студентів висших шкіл, з гроший, зложених суспільностию на сепесіоністів-академиків — щоби в сей сам спосіб постарали ся о утворенє постійного наукового фонду на підмогу молодіжи середних шкіл.

Учительські семінарії

в бюджетовій комісії.

В бюджетовій комісії в розправі над «народними школами і учительськими семінаріями» указав посол Барвіньський на потребу реформи учительських семінарій, заповіджену ще престольною річю з 1897. р., позаяк молодіж особливо в Галичині, де є два краєві язики, вельми обтяжена наукою. Так само обтяжені працею учителі галицьких семінарій, позаяк статут в тих семінаріях установлений після чисто німецьких семінарій, де є лише один язык. Семінарії в східній Галичині особливо повинні би мати о 3 посади старших учителів більше як західно-австрійські. У виборі старших учителів показує ся велика недостача, в порівнянню з давнійшими часами, коли первісна плата виносила 2000 К, а учителі середних шкіл мали лише 1600 К і тому сі останні радо переносили ся до

семінарій, де праця двічі більша з огляду на число годин, матеріал учеників і саму задачу семінарій. Тепер головнє приневолені власті іменувати старшими учителями т. зв. виділовців, а навіть на 13 директорів лише 7 має кваліфікацію для середних шкіл, двох має лише іспит на катехитів, а один не має навіть скінченої середньої школи. Потреба би отже уможливити т. зв. виділовцям дальшеє образованє ся на університетах у Львові і Кракові, а також частійше устроювати виділові курси для доповненя образования в поодиноких предметах. Щодо викладового языка не всюди переведені точно розпорядження про утравкізм, позаяк не всі учителі присвоїли собі знанє обидвох краєвих языків. Особливо належало би точно перевести ті постанови в женських семінаріях у Львові і в Перемишлі, і установити окрему посаду для руского языка і літератури, бо подаванє лише рускої термінології не вистарчає. Перемиська семінарія виразно означена в державнім бюджеті яко польська і такою она дійсно є. Так само належало би перевести утравкізацію в семінарії в Коросні, котра преці має підготувити учителів для руского підгір'я від Сяну по Шавницю. Число семінарій в Галичині в розмірно за мале і длітого належало би довершити заснованя польсько-німецької семінарії в Бялії, де би могли образовувати ся учителі для німецької мови. В східній часті Галичини, а іменно в Коломиї, належало би заснувати женську семінарію, бо населенє волить навіть учительки, котрих виховуючий вплив є значнійший, а до того можуть уділяти і ручних робіт. Три женські семінарії не може вдоволити сим потребам, і наслідком того потворили ся т. зв. псевдосемінарії, з яких опісля приходять вельми слабо підготовлені кандидатки з диспензою прямо до кваліфікаційного іспиту, котрий має характер більше практичний і там вже годі переконати ся про їх знанє в поодиноких предметах. Бесідник ставить отже резолюції на повне зутравкізованє женських семінарій у Львові і Перемишлі і на заснованє женської семінарії в Коломиї. Домагає ся також ліпшого виносаження семінарій в наукові прибори, городи і досвідні поля, щоби наука господарства могла відбувати ся більше практично. Також уміщенє деяких семінарій є вельми лихе і невідповідне, а вжеж найгірше є в Сокалі, де треба би як найскорше приступити до будови.

Хибою устрою деяких семінарій є недостача шкільна вправ, а виругуванє їх народними місцевими школами стрічає многи невинности. Бесідник ставить резолюцію на заснованє женської школи вправ рускої в Перемишлі і мужескої в Заліщиках і виказує потребу знесеня оплати побираної від дітий сих шкіл. Звертає також увагу на петиції учителів вправ і домагає ся узглядненя їх бажань, особливо зменшеня літ служби.

На останку домагає ся заснованя руских класів рівнорядних в учительських семінаріях в Чернівцях, зміни языка викладового в греко-орієнтальній школі в Чернівцях (тепер є там від 1-ої класи німецький язык!) і підвищеня підмоги для Наукового Товариства ім. Шевченка.

Міністер др. Гартель відповідаючи «на вельми поучаючі виводи, як він висловив ся, посла Барвіньського, заявив, що готов помножувати посади головних учителів, особливо утворити окрему посаду для руского языка в женській семінарії у Львові, а виручуванє шкіл візире-

вих народними є лише переходе з оглядів фінансових. В Сокалі буде переведена будова, однак надто коштовний план мусить бути зредукований. В Заліщиках думає правительство також будувати семінарію, але нема ще внесення в Ради шк. кр. В найближшій часі думає правительство заснувати семінарію в Санчи. Товариству ім. Шевченка готов міністер прийти в підмогу на спеціальні видавництва.

З бюджетової комісії державної ради.

Справозданє пос. Стажинського про розділ бюджету: «висші школи», випало таке довге, що перед полуднем промовляв лише один бесідник пос. д'Ельверт, який виступив проти основаня чеської політехніки в Берні і жадав счеркнення сеї позиції з бюджету. Так само спротивився основаню чеського університету в Берні і жадав, щоби полишено сю справу компетенції моравського сойму.

Пополудни полемізував з д'Ельвертом пос. Странський, виказуючи, що Берно є центром духового і культурного життя моравських Чехів. Існує там 120 чеських товариств і перебуває 200 чеських професорів. Населенє є мішане, власти утравістичні — отже Берно є так добре чеським містом, як німецьким. Ческа політехніка в Празі має більше слухачів, як три німецькі політехніки: в Празі, Грацу і Берні. Ческа політехніка в Берні зараз в другім році існуваня числить 175 слухачів. Тому жаданє счеркнення кредиту є зовсім неоправдане. Відтак бесідник переходить до університетів і визказує, що з 8 австрійських університетів припадає на німецьке населенє п'ять, хотия оно становить лише 36% загального числа населеня; Поляки мають два університети, Чехи лише один. Німецьких гімназій є 105, а чеських 45. Чехам належить ся більше число гімназій і два університети, а заснованє чеського університету на Моравії лежить в інтересі пражського університету, на яким панує перепопненє.

Пос. Мархет обстає за компетенцією сойму в справі основаня політехніки і жадає німецького урядового язика в адміністрації.

Пос. Крамарж полемізує з ним в річевий і спокійний спосіб, а пос. Дершата констатує сей мирний настрій і висказує надію, що заложене університету на Моравії повинно бути покінченєм угодової акції. Відтак пос. Герольд полемізує з д'Ельвертом, а по нїм зняв слово міністер просвіти др. Гартель.

В своїй бесіді підніс міністер, що зріст населеня і єго висші культуральні потреби ставлять до правительства нові вимоги. Що-до закладаня університетів, то треба передовсім по-

старати ся о виобразуванє фахових сил а відтак полагодити фінансову сторону справи. З огляду на теперішні і давні досвіди міністер не є за утравістичним університетом, але за заложенєм двох університетів на Моравії, однак на се треба часу і средств.

Дальше згадав міністер, що у Львові має побудувати ся будинок на бібліотеку, а що-до нового університетського будинку очікує заряд просвіти внесенє колегії професорів. Над побудованєм крила до львівської політехніки ведуть ся розсліди.

Відтак обговорює бесідник справу медичних ригорозів і обсаду професорських катедр та вкінці просить о принятє кредиту для чеської політехніки в Берні.

Пос. Романчук жалує, що сей мільярд, ухвалений на будову каналів і залізниць, яким не осягнено наміреної політичної цілі, не призначено на наукові цілі. Відтак обговорює потреби Русинів що-до висших шкіл і констатує, що по Німцях, стоять під тим зглядом Поляки найліпше, а Русини відповідно до свого числа найгірше від усіх народів Австрії. Бесідник виказує доконечну потребу основаня руского університету у Львові, так як чеського на Моравії. Заява міністра, щоби спорядчі сторони перше порозуміли ся між собою, не може вдоволити бесідника. Она не є справедливою о стілько, що сильніше сторонництво не узгляднить хотия би найбільше оправдані жаданя слабшого. Бесідник остерігає сі сторонництва, щоби не старали ся визискати ситуації на некористь слабших, щоби єще вчас повернули до засади справедливости і толеранції.

Відтак промовляли єще пп. Пергельт, Форцт і Шальк, почім дискусію відложено до нині.

Просимо відновити передмату, бо на кредит не будемо посилати часопись.

НОВИНКИ.

— Календар. В неділю: гр.-кат. Евтимія, Евсенія; рим.-кат. Марії гром. — В понеділок: гр.-кат. Максима, рим.-кат. Власія. — Вівторник: гр.-кат. Тимотея, Атаназія; рим. кат. Вероніки.

— На дохід академічного фонду устроює руско-українська молодіж у Львові в четвер дн. 13. п. ст. лютого в великій сали «Народного Дому» **вечерок з танцями**. Початок о год. 8½ вечером. Стрій для пань вечерковий або народний, для панів бальний. Вступ, лише за запрошенєм, від особи 4 К, для родини з 3 осіб 9 К, галерія 2 К, місця сидячі на галерії виключно для пань. Музика військова 80. п. п. під управою п. Фрідріха відіграє кілька нових танців, а між инши-

ми коломийку Р. Ганінчака, присвячену академічній молодіжці полку «Екстра-Фалек» Євгена Цайзика. Карнети відступила на сей вечерок тов. «Академічна Громада», які були призначені на сегорічний бал «Громади». Петрушки також зовсім не буде, бо комітет зарадив сему вже завдалегідь. Дня 10. лютого є конець латинського карнавалу і з тої причини на університетах в Кракові і Відні нема 6 днів викладів; тому зановило свій приїзд багато наших академиків, щоби побачитись і забавитись у своїх рідних сторонах. Одним словом комітет доложив всяких старань, щоби вечерок сей випав як найгарнійше. Добровільні датки на фонд приймає ся з подякою. Запрошеня вже розіслані. Колиб хто запрошеня не дістав, зволить віднести ся до п. Шухевича, Львів, Собіщина ч. 7, де просимо також надсилати всякі грошеві посилки. За комітет: В. Старосольський, О. Шухевич, Й. Чайківський, І. Чапський, С. Гюрк, І. Бюрк, І. Комаринський, Т. Гуль.

— **Вечерниці «Стрийського Бояна»**, що мають відбутися 6. лютого с. р. (в четвер), заповідують ся дуже гарно. Комітет розіслав кілька соток запрошеня, а що дня напливають численні оголошеня. Гарні карнети, котиліон і инші несподіванки вже викинені. Мужеский бал буде на вечерниці дуже сильно заступлений; панове зі Львова і околиці прилинуть хмарою до величавої сали «Народного Дому» в Стрию. Сподіємо ся, що і гарні пані так як що року численно зійдуть ся. — **Комітет.**

— **3 Бродів. Вечерок з танцями** «Рускої Бесіди» в Бродях заповіджений первісно на 8. лютого відбуде ся дн. 6. лютого т. є в четвер. — **Виділ.**

— **3 Яворова** пишуть нам: Дня 26. січня відбули ся загальні збори підміської читальні «Просвіти» в Яворові. До виділу нового вибрані: о. П. Левицький, яко голова, о. Ю. Кміт, пп. Іван Масюк, Андрій Подолух і Стефан Купик, а заступниками Стефан Бриттан і Сенько Виконич. Новому відділові желяють усі хорошего успіху, аби єго діяльність принесла належні плоди для добра підміського люду.

— **Військо і демонстрації.** Корпусна команда у Львові пригадала всім полкам приняти що-до уживаня оружия в случаю потреби підчас демонстрацій.

Перед російським і німецьким консулятом у Львові що ночи сторожить військо і поліція. Вчора стояло по одній компанії війська аж до 4. год. рано, а на подвірю дирекції поліції почував відділ кавалерії.

— **Були провокатори, чи ні?** Вчера відбуло ся загальне віче львівських академиків в справі збувших ся демонстрацій, та їх наслідків. Під проводом акад. Мошинського взяло уділ коло 500 академиків і техніків, між якими були також наші «Основани». Заступниками голови зборів вибрано техніків Косяцкего і Гальку, Русина. Ухвалено ось яку резолюцію: З уваги, що у відроджуючу ся самостійну працю польского народа, кожда угодова політика вносить розкладовий чинник, який притемнює ясність нашої політичної думки і чистоту почувань та підкопує силу народних стремлінь — польска молодіж пнє сию бурячу роботу угодової праси

Ярослав Гординський.

АРТИСТ.

(Ковець).

І він потонув у думках. Думав про ту чудову весну, що маєт зеленю та цвітами левади, що розморожує потоки і будить водні русалки, що дрімать у його срібних хвилях. Якій тії русалки щасливі! Вони все, все на волі — колишуть ся на воді, на лозах — регочуть ся... А вони гарні! Коса у них довга, стать гнучка, очи чудові... Осип задумав ся про ту красу водних русалок...

Нараз здригнув ся. Що се? Чи омана? Протер очи. Чи не здригав ся часом? Та де, ні! Він не спить. Преці чує виразно шум вітру, журчанє потоку... Ні, він не спить. Се дійсність... Він бачить русалку... Ось стоїть перед ним, ні, над ним... Але звідки вона йому така знайома? Нараз прийшов звісім до себе...

Так, так, се та сама, котру він бачив раз на балю. Він не міг тоді відірвати ся від неї... Очевидно він не завважав, як вона надійшла. А її се бавило, бо ось уста у неї розхилили ся усмішкою. Видно, стояла довго над ним...

Митю зірвав ся на рівні ноги, здіймив капелюх і прошептав кілька слів.

Вона вибухнула звінким, щирим сміхом.

— І чого ви так перелякались? Чи я така страшна? Я сейчас... — І хотіла відійти.

Пробі! Він не може допустити сего.

— Алеж ні! прошу, прошу... — вимовив благаючим голосом. І сам не знає, як се стало ся: він схватив її за руку, немов хотів задержати її силоміць. А від того дотику перейшла його яки електрична искра. Щось потрясло в него всі нерви, кров бухнула до голови і він станув цілий в огні... А вона? Також почервоніла, задрожала, однак не вирвала руки з його обіймів. Хвилину стояли мовчки проти себе і гляділи одно на другого. Осип розкошував ся нею. Пишне, золотаве, темно-блонд волосє, сині, чудові очи, біле, легко-рожеве личко — сего всього нараз було йому за багато. Почув себе в глибині своєї душі мовби побідженим, почув, що його серце, ціле його єство — у нїг тої краді-русалки...

Вона опам'ятала ся перша і освободила легенько свою руку — дрожала ціла.

— Ви... ту...

Видко, хотіла промовити дещо, але щось адавило у неї голос. Тільки в тих чудових очах блиснули слези, мов самоцвіти...

Від того часу не було дня, щоби вони не видали ся, не поговорили з собою любенько. Осип став бувати у них, запізнав ся з її родиною.

Ось Осип і зложив уже іспит, уже мав дістати незабаром посаду, а тоді освідчить ся о руку своєї богині і будуть жити щасливо...

Музика грала весело-весело, тони плили щораз вищі, щораз чистіші. Аж нараз там, де дійшли уже до найвищої точки — нараз замовкли, мов обірвались струни...

Осип кинув ся судорожно на кріслі. Схопив ся за голову та затиснув міцно зуби, щоби не видати зойку.

Так, так, коли щастє дійшло уже до найвищої точки, коли він прийшов, щоб освідчитися — йому звистили, що його мила уже... по заручинах. От лучила ся краща «партия» і родичі рішили, що вона поквине Осипа... Таж він не має ще кусника хліба в руках.

Він тямить добре ту хвилину. Се було як-раз під вечір. Прийшов до них убраний, як до освідчин... А вони збули його так брутально...

І нараз стало йому ясно, що вся та любов міської панни — се омана, се просто погана забавка, немилосерний жарт з його серцем. Він пізнав, що вона не любила його ніколи правдиво, що вона бавила ся ним тільки — от як бавлять ся діти ляльками. Йому стало смішно, страх смішно, що він такий дитинний, що міг повірити, що богата панна полюбить — бідлаку, майже ще студента. Він її подобав ся троха — до любови ще далеко! А впрочім ним дразнила гарна панна його щасливого суперника (і те пізнав аж тепер), котрий влюбив ся в неї «по уха», щоби його притягнути тим більше до себе... Змня! Вдерла ся в його серце, розворушила його і сховала ся назад, щоби більше не вернути. Лишила тільки тугу за собою. І хтож успокоїть йому душу?...

і політики та звертає на неї уваги польської суспільності. Дальша часть резолюції осуджує з обуренням становиско части преси, яка видає на жертву частину молодіжні на жертву угодової політики.

Шкода лишень, що Русини, які брали участь, в тім вічу, не зазначили свого становиска супротив тої части польської преси, яка почин до патріотичних польських демонстрацій добавувала... в рускій інтризі.

— **Дефравдація.** Зі Старого Самбора доносять, що тамошний канцелярист Йосиф Слезінський, 32-літній мушкетер, допустив ся дефравдації 8.000 К і пропав без вісти.

— **Виміна грошей.** Wiener Ztg. оголошує розпорядження міністерства скарбу, яким продовжує ся на необмежений час речинець ниміну 20, 10-і 5-крайцарових грошей за половину вартості.

— **Ювілей 25-літньої професорської праці** обходив на днях проф. будови машин у львівській політехніці, п. Богдан Мариняк. З тої нагоди зготовили йому дня 1. лютого всі слухачі виділу будови машин милу і щирі овацію. Коли шановний ювіляр увійшов до конструкторської салі, повитали его слухачі бурєю оплесків, потім іменем їх промовив п. Костецкий, дякуючи популярному діячеві в кругах технічної молодіжні за дотеперішні труди та бажаючи йому ще многи літа працювати в користь науки. Зворушений професор подякував теплими словами за ненадійну овацію і візав їх горячо до праці над собою, котра піднесе економічний стан краю та добро відчини. При тій нагоді подано ювілятові гарний альбом з фотографіями всіх его слухачів і пропам'ятне письмо від товариства «Братньої Помочі» технічної молодіжні.

— **З Самбора.** Бурмістром м. Самбора вибрано д-ра Йосифа Штаєрмана.

— **Словинці а цилійська гімназія.** «Slavische Corr.» доносять, що словинські посли переслали в д-ром Кербером і заявили ему, що не можуть прийняти резолюції референта середніх шкіл в бюджетовій комісії в справі утративаній словинської гімназії в Цилії.

— **Гнилі селедці а голод.** Краківська акцизова сторожа сконфіскувала на зеланічійм двірці кількадесят бочок гнилих селедців і вкинула їх до Висли. Другого дня рано над Вислою зібрали ся сотки бідаків та ловили пливачі при березі селедці. Недавно в Варшаві поліція забрала також кількадесят бочок гнилих селедців, але перед вкиненням їх до Висли, скроплено їх нафтою. Але і се не помогло, бо убоге населення мимо нафти з'їло селедців, що приплили до берега.

— **Товариство відкинутих женихів** має засновати ся в Новім Йорку, а членами его стануть всі відкинені женихи, що раді знайти спокій і моральне покриття межі товаришами недолі. Головою клубу буде вибраний такий член, що викаже ся найбільшим числом — «гарбузів».

— **Китайська чемність.** Китайці в незвичайно чемні, а проявляє ся се навіть в зносинах редакторів з дописувателями. Редактор в Китаю не може відповісти пр.: «На жаль, задля недостатку місця не можемо помістити вашої статті».

А музика починає знова грати. Та тони уже не певні, дїсгармонійні, тихі, жалісні. А там переходять у якусь понуру мелодію. Се щось як похоронний марш, по... його щастю, по його життю. І дійсно, він не жив уже, а існував...

Музика перестала грати. Всі гості сиділи тихо. Ніхто не смів відзиватись, навіть віддихати голосніше. Всі зрозуміли віддай вимовні тони німї музики.

А вона? Вона сиділа бліда, непорушна і гляділа уперто в лице Осипа...

А Осип не плакав, ні. Схилив тільки голову і затиснув ще міцніше зуби.

І щож? Чи він ненавидить її за се, що вона стоптала его щастя? Ні, зовсім ні. Вона дала йому щастя, мала й право його стоптати. Він любить її, любить, як і передтим, ні, ще дужче, ще сильніше, бо вона уже не його. Він любить її, як любить ся зрадливе щастя. Ах, чому вона уже не його? Чому йому не буде вільно обіймати її гнучкого стану, цілувати її золотого волосся?... Його обняла нараз розпука. В таку розпуку впадає тільки той, що плаче над гробом свого серця — з неї нема виходу.

І він встав поволи і незаметно вийшов. Без звуку скарги розпрощав ся з вчиряним раєм свого щастя. Лише тони его музики звеніли жалібно і пристрасно.

Кульчиці, 2. лютого 1902.

і т. д. Се була би в китайській значіно крайна обида. Китайський редактор відповідає так: «Славний брате сонця і місяця! Глянь на свого слугу, котрий повзає у твоїх ніг, цілує землю перед тобою і благає тя о милосерді: жити і говорити. Ми перечитали твою рукопись з одушевленням. Присягаємо на порохи наших предків, що ніколи, що ми читали так знаменитої статі. Если би ми її напечатали, то цїсар приказав би нам уживати її яко взору і ми не могли би вже ніколи напечатати щось, що не могло дорівняти твоїй статі. Отже ми мусїли би ждати з 10.000 літ, поки хтось не напише такої другої статі. Лише тому відсилаємо тобі рукопись і перепрошуємо по 10.000 разів. Глянь, моя рука при моїх ногах, я слуга твій...»

— **Нова доба трамваю у Відні.** Від дня 30. січня с. р. нема вже у Відні кінного трамваю. Того дня о півночі їхали послїдні вози тягнені кіньми. Віденці жадні забави вихїлювали сю хвилю і устроїли величаве пращанє кінному трамваю. Коні тої ночі були затичені фестонами і хоругвами, а кондуктори виступили в святкових одїжах. На всіх улицях зібрали ся товпи Віденців і окликами витали кождей наближаючий ся віз трамвайний. На перестанках частовано кондукторів пивом з перекускою, а навіть елегантні панї подавали коням цукор і ласощі. О 1. год. в ночі перед заїздом кінного трамваю зібрала ся велика сила народу, і коли вози пертали на стацию, музика заграла похоронного марша.

— **Проворний міністер скарбу.** За порадою свого міністра видав цїсар корєвський вирок смерті на всіх губернаторів своєї провінції тим більше, коли справджено, що они податки посягали, а до кас державних не віддавали. Губернатори, довідавшись о такім вирокі, сейчас понадедалися залагаючи суму — звиш 10 міль. доларів. Наслїдком того цїсар всіх губернаторів помилював і скінчило ся лише на письмєннїм вирокі — але помогло!

— **Ц. к. Дирекция залїзниць державних у Львові** оповіщує:

Стация Волківці-Туриліче «сїдно-галицьких залїзниць» льокальних отворена дотепер для загального руху, буде від дня 1. марця 1902 яко самостійна знесена і на перестанок особовий і місце набірне змінена. Від повисшого дня почавши, відбувати ся буде з сего перестанку особового і місця набірного відїрава подорожних і їх пакунків в поїзді в дорозі доплати. Для дрібного товару і для надачі і відбору живого скота буде згаданий перестанок і місце набірне безусловно замкнене. Товар в цілих возах з винятком живих звїрят може бути тамже наданай а его відїрава наступити на стациі в Борщеві. Що-до відбору же товару в цілих возах на тім перестанку і місцю набірним, то може сей відбір наступити лишень по попереднім укладї з зарядом залїзниць.

— **Переліска Редакції.** Вн. Т. І. З ска в Кракові. Розповіджене дуже сїхо. Такі рішеня не приходять так легко. Або якесь ріднина катастрофа примусила шукати кавалок гіркого хліба, або збула ся борба ідеальної людини з рідною і зі своїми власними навичками до вигод та достатків. Сих як-раз найцікавіших і найбільше переконуючих моментів нема в споминах, а в лише коротке мало інтересне справозданє. Побачите самі, видрукуємо се задля правдоности язика і стилю та щоби се, як самі кажете, було для вас «заохотою до дальшої праці над собою».

— **Вісти з львівської архієпархії.** Дійсними консисторськими совітниками і референтами митрополічої консисторії іменовані оо. др. Стефан Юрик, др. Тит Мишковський, Діон. Дорожницький і Теодат Ярема, всі зі Львова.

Посмертна оповістка.

Антін Добрянський, нотар в Медичах, син пароха з Рогізна під Яворовом, упокоїв ся дня 30. січня в 45. році житя. В. в. п.!

Телеграми.

Петербург, 1. лютого. «Нов. Время» доносить, що цар дозволив Петербургові зятягнути 4%-ову позичку в висоті 20.000.000 рублів.

Льондон, 1. лютого. Лїорд Кітшенер доносить з Преторії, що ген. Френч заповнив 26 Бурів.

Льондон, 1. лютого. В палаті громад міністер війни Бродрік предложив додатковий кредит, причім виголосив бесїду про положенє в полудневій Африці. Бродрік заявив, що бурскі повстанці зовсім здавлені(?). Бурі мають 3 більші армії: Девета, котрого можна побоювати ся; Боти, якого походи утруднені в останніх часах, і Деларея. Кожда з тих армій має по 2.000 воївків. Крім сего менші відділи Бурів укривають

ся по горах. Плян Кітшенера полягає в тім, аби сї армії стягнути до купи і звести з ними одну, генеральну борбу. Вкінці міністер висказав ся похвально про англійську армію в полудневій Африці і просив о удїленє кредиту.

Льондон, 1. лютого. Палата громад прийняла 159 голосами проти 56 додатковий кредит, якого зажадав міністер війни.

Софія, 1. лютого. Б. міністер публичних робіт Іван Белїнов помер оноді на удар серця.

— **На книжочку вкладкову Товариства взаїмн: кредиту «Дністер» ч. 1800.** на фонд академічної молодіжні вилинули дня 18. січня 1902 дальші жертви: о. Лев Залужний Погїк, від себе і парохїян 10 К (других 10 К для Параня); о. О. Кисїлевський, Незвиска складку парохїян з Незвиск і Воронова 8 К (таку саму суму для Параня); о. І. Чировський Корсїв, від брацтва церковного 5 К (для Параня 5 К 40 с.); о. А. Лукашевич Бичківскі складку 40 К (від брацтва церков. коляду 13 К 32 с., членів читальні «Просвіти» І. Янковського 5 К, Анни Бр. і І. Лук 8 К, Оленки Ш. 1 К, Н. Гузара 2 К, Ант. Городиского 1 К, Бріля 1 К, І. Олевича 1 К, Й. Літовського 1 К, Олеська Шевчука 60 с., Маринки Медвідь 60 с., Ю. Михальчишина 50 с., Ю. Кучми 40 с., І. Солтиса 40 с., Ст. Юзика 20 с., Мих. Олійника 20 с., П. Олійника 20 с., Мальованого 20 с., Ф. Драбнястого 20 с., Як. Цибульського 20 с., Н. Медведя 20 с., Марковського 20 с., Бойчука 20 с., І. Кучми 10 с., В. Драбнястого 10 с., В. Прокона 10 с., І. Цибульського 10 с., Павла Драбнястого 10 с., Д. Юзика 10 с., Й. Солтиса 10 с., Н. Романова 10 с., Ів. Сеника 10 с., Ол. Ковальчука 10 с., А. Лукашевича 1 К 38 с.); Олена Чайковска, Висоцько вижне, жертву від бл. п. К. Ч. через комітет «Друга» 50 К, о. Скородинський з Трускавця 3 К, Н. Н. 1 К, Ал. Бергановський Пшеничники 2 К, Мих. Бердовський Яворжко 20 К, Ігнат Полович 5 К, Руска школа відїлова, Львів, складку 32 К; разом того дня 983 К 60 с.

Дня 19. січня 1902 вилинули дальші жертви: о. Денис Шуровський Нинів з коляди брацкої часть 4 К (окремо 2 К 30 с. для Параня); М. Огар, агент Дїєстра, Грушів 2 К, о. А. Залїтач Пласке 5 К (від себе за сїчень 1 К, з акафисту 4 К); о. Д. Тянякевич Закомаре з коляди 8 К, о. І. Маркевич Юнашків, від парохїян 20 К; о. В. Попель збірку 35 К (від чесних гасдів громади Видинова 32 К, з акафисту 3 К); о. І. Яворський Лучинці, складку в Лучинцях 10 К; о. А. Чемеринський Будзівів складку 75 К (від себе 12 К 08 с., парохїян датки новорічні 30 К, від хлопців хлїборобів для хлопців академиків з коляди 21 К 66 с., членів Читальні «Просвіти» 1 К, 26 с., Читальні «Просвіти» 10 К); В. і Марія Кошюхи Бібрка 2 К, о. І. Бірка, Радванці складку 22 К (з окликом: «Слава руско-українській молодіжї а гайба підлії і заскорузії гакатї!» від о. Іг. Гойдана з Радванців 6 К, від себе 5 К, В. Бірки 2 К, Й. Трієки 2 К, А. Олексинської, вдови по учителю 2 К, (з соборного акафисту, відправленого на інтенцію лучшої долї для нас 5 К); о. К. Дурбак Вербівчик, «для борців синів Матері Руси», коляду 20 с.; о. Ант. Туркевич, Орпиківці з коляди, 16 К, о. П. Сичинський, Гвоздь, коляду від парохїян 18 К 52 с., А. Соколовський агент Дїєстра, Стратин, коляду від себе і громади в Дїбринові 13 К 48 с., о. Ю. Жук Вербиця, складку 37 К 15 с. (від брацтва церков. старшого 5 К, молодшого 5 К, О. Солодухи 1 К, складку в церкві 14 К, від колядників з села 12 К 15 с.); о. Ст. Алексєвич Опільсько, складку 17 К 34 с. (від себе 2 К, збірку в Опільську 4 К 60 с., збірку в Конотопі 5 К 30 с., з акафисту в Опільську 3 К 26 с., з коляди в Опільську 2 К 18); о. П. Бачинський, Глинці, Застав, 15 К 38 с., о. Гавр. Боднар, Свиштівники, складку 22 К 60 с. (від себе з богослуженя ad hoc 4 К 10 с., від парохїян, складку в церкві 4 К 90 с., від Ф. Гасевого коляду від брацтва 6 К 60 с., коляду парубків 2 К, коляду дївчат 5 К); о. Ф. Огоновський, Снятин 7 К, о. С. Лежогубський, Скоморохи старі 8 К, о. І. Сєнета Берест, складку 7 К 02 с. від парохїян з Бересту і Полян, зібрану в часі мирования в обох церквах; о. В. Левицький, Лянки кор. складку 23 К (від себе 3 К, від парохїян 20 К); о. Н. Паньківський, Бринєць з акафисту 10 К (рівночасно для Параня 6 К); разом того дня 397 К 49 с.

Дня 20. січня 1902 вилинули дальші жертви: Жертви вилинувши через адміністрацію «Дїла» від 31. грудня 1901 до 18. січня 1902 передані комітетови виносять 2.099 К 20 с. (Подрібний виказ жертводавців оголошений зістане окремо); з коляди, яку устроїли на дохід для академічної молодіжні колядники: П. Т. Купчинський (касієр), Б. Шухевич (міхоніш), І. Боцюрків (з давняком), Федорчук (з звїздою), Воїтин, Старосольський, Доманік, Ю. Ганкевич і Гіжовський — обходячи в «Щедрий вечер» львівські рускі дома, — вилинуло 150 К (від Вн. Арданів 7 К, сов. Дольницького 5 К, сов. А. Залїківського 4 К, сов. д-ра Савчака 4 К, О. Гнатюкової 2 К, Гузарів 5 К, секрет. маїстрат. Ваньковського 10 К,

Т. Б. 2 К, Ньюї Г. 1 К, служницї Евунї 1 К, проф. д-ра Дністрянського 5 К, проф. д-ра Колесси 20 К, Лежогубских 4 К, Шухевичів 5 К, Е. Барвінської 10 К, Костя Паньківського 50 К, А. Стефановича 2 К, А. Кадайського 2 К, Гавинчаків 5 К, Інститут Тов. пед. 4 К, і Танчаковскої 2 К, (Лепти подані в порядку, в якім були жертвовані, для браку евіденції пропущено жертви in natura в роді маківників etc., киданих до мішка, але вже в користь колядників): о. Силь. Дрогомирецький Ілинці, складку збрану в дні імяни на св. Сильвестра в домі о. солєнізанта 30 К (з допискою: Тільки той виграє справу, хто завзято бореться; длятого желаю нашим борцям неустрашимим витривалости); Іванна Лабій, Чорнокінці малі, складку 21 К (від себе 5 К, молодіжки Чорнокінці мал. 16 К); о. Тома Собелта Липовиця, за січень 6 К, о. І. Сабат Соснів, складку 20 К (від себе 10 К, прихожан 10 К); о. М. Бачинський, Григорів, складку 35 К (від себе, яко постійного дателя за січень 5 К, І. Левицького 10 К, з коляди парохіян 20 К); В. Янович в Куці складку 16 К (від громади Луки 6 К, громади Цвіткової 10 К; о. В. Пассинович, Жабе-Ільця, складку 100 К (від себе 20 К, а від своїх гостей, зібраних в дні нового року складку 80 К, в котрій брали участь так Русини як і Поляки); о. А. Рибак Утіховичі, складку 20 К (від п. Ант. Танчаковської 10 К, читальників Утіхович: о. Ан. Рибак, голови 3 К 50 с., К. Баса касира 1 К, А. Шевця, заст. гол. 1 К, І. Кобри-

на секр. 50 с., І. Мазура 20 с., Дм. Олійника 40 с., Анд. Когута Гринька 40 с., П. Пастернака 20 с., А. Мирки 1 К, І. Маркова 20 с., Г. Когута 20 с., Я. Максимовича 12 с., В. Шевчука 20 с., Николи Гнатюка 50 с., Андруха Когута 16 с., Ів. Баса 12 с., Катерини Паньків 40 с.); о. А. Ясеницький Торговиця, лепту т акафисту на ту, ціль відправленого 5 К 75 с., Читальня ім. М. Качковського в Медвині 2 К, А. Гукевич Жеґестів 4 К, о. Г. Словицкий Ковлів 10 Я, Брацтво церк. в Порогах 10 К, о. І. Проскурницький Коропеця, другий даток парохіян з акафисту 11 К, о. Іл. Лабій Трибухівці 12 К, Хв. гусятинський Уряд деканальний складку 74 К (від Брацтва церк. в Гадивківцях 20 К, Брацтва церк. в Говилові 20 К, для двох богословів декавату гусятинського від крилошанина о. Г. Олесницького з Говилова 20 К, о. Кл. Соневицького Гадивківці 4 К, о. Вит. Билиньського з Колюбинців 5 К, о. Дан. Бахталовського 4 К, і о. Вас. Демянчука 2 К, послідних чотирох обов'язалися платити що місяця таку саму квоту). Питомці руского Тов. педагог. у Львові з коляди 19 К 70 с. (від Вп. П. П. Филипи Огоновської 2 К, А. Твардиновича 80 с. Джулинського 3 К, Лаврука 1 К 20 с., Д. С. 1 К, І. Белея 5 К, Е. Павендкої 4 К, Ясеницької 1 К, 50 с., від присутніх в льокалі «Зоря» членів: Мушака 40 с., Яреми 10 с., Гелети 40 с., Галайка 20 с., і Х. У. 10 с.; разом того дня 2.645 К 65 с.

(Дальше буде).

— На книжочку вкладкову Товариства взаїмн. кредиту «Дністер» ч. 1800 на фонд запомоговий для академічної молодіжки вплинуло дня 31. січня с. р. дальші датки в сумі 974 К 90 с.; по день 31. січня включно вплинуло 46.053 К 50 сот.

Надіслане.

Подяка.

З причини заподіяної мені кривди через поминенє мене по раз третій при аванзі, одержав я так численні заяви співчуття, — що з оїбна відповісти було би для мене задля браку часу неможливе, а дальше також і длятого, що не всі адреси мені знані.

З тої отже причини складаю на сім місци всім Вп. Паням і Панам, другам і незнакомим жичливим моїм прихильникам найсердечнійшу подяку.

Василь Мороз
офіціал Прокуратури Скарбу.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна
Небувала, сензацийна програма!
від 1. до 16. счня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) Увертура (Реклямограф). 2) The Gomers, сьнів з електричними демонстраціями. 3) Awata, незрівняний жонґлер. 4) Chester Iohustone, феноменальний американський цикліст. 5) Mourdiny, король вломавачів. 6) Орлеанська дівчиця, найбільший і найгарнійший образ американського біоскопу. 7) Орхестра. 8) Братя Адам, модерністичний акт гімнаст. 9) Carmen, італійська субретка. 10) Mr. Rudolphi, артист в концертнім свистаню в пальці. 11) Biogoku, славна японська дружина. 12) Орхестра. 13) 15 білих медведів, 4 пси, 1 кінь. 14) Марш.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєне. В неділю і сьвята два представлєня. Що п'ятниці High-Life представлєне. Білєти вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Господиня

для заряду дому і господарства, вдова середних літ, пошукує місця на скромних усліях.

Близші інформації в редакції «Руслана».

МУРОВАНІЙ ДІМ

з офіцинами, садом і огородом
в БЕРЕЖАНАХ (ч. 4. побіч ставу)
продам сейчас за 4.000 зр.

Зголошення приймає Редакція «Руслана».

Складайте свої ощадности в Дністрі!

Дністер

Товариство взаїмного кредиту, стоваришенє зарєстрованє з обмеженою порукою у Львові, Ринок ч. 10. дім «Просьвіти»

Дністер

приймає вкладки щадничі і опроцентує їх по 4% від ста. Стан вкладок 31. грудня 1901 900.193 К 53 с. на 1.063 книжочках.

Дністер

уділяє своїм членам позичок на векселі і скрипти за інтабуляцією або при відповідній поручі на 5½% і 1% додатку на кошти адміністрації. Сплату позичок розкладає «Дністер» догідно також до 10 літ. Членом може бути тільки член обезпечений в «Дністрі», від огню. Уділ членський виносить 50 К, вписове 2 К. Уділи заплачені по день 31. грудня 1901: 81.169 К 37 с. Членів було: 2.006. Стан позичок: 869.245 К 4 с.

Дністер

уділяє рікрічно з чистого зиску датки на публичні добродійні рускі цілі — на церкви, бурси, шкколи і т. д. — До кінця року 1901 уділено 8.840 К.

Інформацій в справах позичок уділяють агенти і Дирекція.

Е ЗБІТЕКА

в Neustift коло Оломунца.

Виріб мозаїки в шклі, св. Гроби, олар Божого Тіла і гроби з Лїурд відзначив Папа Лев XIII. Признання католицько-богословської академії в Петербурзі, німецької місії в Царгороді. Ілюстровані цїнишки franco. Доставка під гваранцією.

Всілякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папері

виплачує без потрученя
провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

В К А Н А Д У

як і до всіх других заморських земель переправляє
НАЙДЕШЕВШЕ
повсюди знакома фірма:

B. KARLSBERG
HAMBURG, Ferdinandstrasse 15.

Поки хто шифкарту купить, нехай зрієнає мої ціни з цінами агентів корабельних.

7—10

Хто ще не читав

ФРАНЦА МЕШКА:

Драма на селі

ціна 70 сот.

і того самого автора:

НАГУЛА

ціна 30 сот.

оповідання з життя Словінців в перекладі І. Кузіва

нехай як найскорше замовить сі дві книжочки в Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецького 26, або в Ставропільській Книгарни ул. Руска у Львові.